

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΚΟ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χαράλαμπος Θ. Μπούρας
Πρόεδρος της ΕΣΜΑ

Η Επιτροπή Συντηρήσεως των Μνημείων της Ακροπόλεως αποχαιρετά σήμερα με οδύνη ένα από τα καλύτερα στελέχη της, ένα πολύτιμο συνεργάτη και έναν ακριβό φίλο.

Πράγματι, ο αρχιτέκτων Αλέκος Παπανικολάου εργάσθηκε στην Ακρόπολη επί 23 σχεδόν χρόνια, ακούραστος και παραγωγικός, ενθουσιώδης και γεμάτος νέες ιδέες, αλλά και συστηματικός και επιστημονικά αυστηρός. Έτσι, φεύγοντας σήμερα, μας αφήνει ένα μεγάλο έργο, αλλά και ένα υπόδειγμα τρόπου ζωής και συμπεριφοράς σε ομαδική εργασία.

Μετάλλιο που επιδόθηκε στον Αλέκο Παπανικολάου το 1987.

Όλοι βέβαια γνωρίζουμε ότι ο Αλέκος συνέδεσε για πάντα το όνομά του με τη σωτηρία ενός από τα σπουδαιότερα κτήρια της ελληνικής κλασικής αρχιτεκτονικής, του Ερεχθείου. Ως μέλος της μελετητικής ομάδας και δεινός σχεδιαστής υπήρξε ο κύριος παράγων της προετοιμασίας του έργου (μεταξύ 1976 και 1979) και αργότερα ορίστηκε υπεύθυνος για την εκτέλεσή του. Η σοβαρότατη επέμβαση δια-

λύσεως και ανασυνθέσεως του μεγαλύτερου μέρους του ναού έγινε με γνώση, τεχνική ικανότητα, αλλά και άκρα ευαισθησία, πραγματοποιήθηκε δε σε ελάχιστο χρόνο, μεταξύ 1979 και 1987. Η φυσική καλωσύνη και η προσήνεια του συναδέλφου κατέστησαν το έργο του Ερεχθείου κυριολεκτικώς και ένα σχολείο για τους μαρμαροτεχνίτες που πέρασαν από αυτό.

Έτσι ο Αλέκος ευτύχησε να δει ολοκληρωμένο το έργο της σωτηρίας, της αποκαταστάσεως και της προβολής του Ερεχθείου και συνακόλουθα να δεχτεί ενθουσιώδεις κριτικές, καθώς και δύο διεθνείς βραβεύσεις για τις αναστηλώσεις, του Ιδρύματος F.V.S. του Αμβούργου το 1987 και της Europa Nostra το

1988. Όλα αυτά τα αντιμετώπιζε με εξαιρετη σεμνότητα και σπάνιο ήθος, γιατί αυτό που τον χαρακτήριζε ήταν η ισορροπία της θελήσεως για τη ζωή και του εσωτερικού στοχασμού.

Θα αναφερθώ πολύ συνοπτικά στο επιστημονικό έργο του Αλέκου Παπανικολάου. Η αποκατάσταση του Ερεχθείου χαρακτηρίζεται ως ολοκληρωμένη, δεδομένου ότι έχει ήδη και την πλήρη απόδοσή της· ένα αναλυτικό κείμενο, συνοδευόμενο από δεκάδες εξαιρετων σχεδίων, το οποίο σύντομα θα δημοσιευθεί. Ένα δεύτερο βιβλίο για την τοπογραφία και την αρχιτεκτονική των μνημείων της περιοχής του Ερεχθείου είναι επίσης έτοιμο για δημοσίευση, καθώς και ένα εκτενές δοκίμιο για τα συστήματα μετρήσεως κατά την κατασκευή των κλασικών ελληνικών ναών. Πρέπει επίσης να μνημονευθεί η συμβολή του στη μελέτη των ναών της Κέας και των μνημείων της Αμφιπόλεως, καθώς και η επί πολλά έτη εποικοδομητική συμμετοχή του στην Ομάδα Εργασίας Συντηρήσεως των Μνημείων της Επιδαύρου. Όλα αυτά μαρτυρούν ότι ο άνθρωπος που χάνομε χαρακτηριζόταν και από την ισορροπία μεταξύ παραγωγικής πράξεως και θεωρητικής σκέψεως. Στον κόσμο που εργάζεται για την Ακρόπολη η απώλεια του Αλέκου δημιουργεί μέγα κενό και σε μας τους φίλους πένθος. Μας παρηγορεί κάπως η σκέψη ότι στην μετριότητα της σημερινής ελλαδικής ζωής εξακολουθούν να υπάρχουν άνθρωποι των ικανοτήτων, της προσφοράς και του ήθους, όπως υπήρξε εκείνος.

Αθήνα, 12 Αυγούστου 1998

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην Ακρόπολη.
Ο Αλέκος Παπανικολάου ξεναγεί μεγάλους και μικρούς.

